

Datum 2023-10-13
REV 2023-00167

Till Regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen

Revisorernas bedömning av delårsrapport 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2023-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionsred i kommunal verksamhet.

I regionfullmäktiges budget för 2023 framgår en etablerad struktur på styrningen som utgår från två övergripande mål. Vidare i matrisen finns nio utmaningar, tio prioriterade mål för planperioden samt en utökning till 21 fokusområden avseende 2023. Av budgeten framgår att målen ska kopplas till mätbara kvalitativa och kvantitativa indikatorer, som fortlöpande ska redovisas till nämnder och styrelser samt till regionfullmäktige i samband med delårsrapporter och årsredovisning.

Vid vår granskning har vi iakttagit att det i delårsrapportens beskrivning av verksamheten presenteras aktiviteter och satsningar i linje med prioriterade mål samt prognos för uppfyllelse vid årets slut. Att döma av redovisningen av prioriterade mål saknas i likhet med föregående års delårsbokslut mätbara indikatorer för flertalet mål och bristen på måltal gör det svårt att bedöma i vilken grad prioriterade mål är uppfyllda. Prognosen är i stället en samlad bedömning som redovisas i löpande text. Det är betydelsefullt att måloppfyllelsen kommenteras vilket har gjorts för samtliga prioriterade verksamhetsmål.

Måloppfyllelse

Målet om att stärka innovationskraften har återfått bedömningen att målet är uppnått eller kommer att uppnås. Utgångspunkten är att Västra Götalandsregionen bidragit till flera stora satsningar inom hållbarhet och utveckling. De andra två målen inom regional utveckling väntas endast delvis uppnås under året. Ett av dessa mål handlar om att bygga kompetens. Vad gäller den egna kompetensförsörjningen fastställde strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden under året en genomförandeplan 2023-2027 för omställningen av hälso- och sjukvården. Ett annat mål avser att vara en föregångare och där pågår genomförandet av hållbarhetsmålen i förvaltningar och bolag samt i regionövergripande uppdrag.

Kollektivtrafikmålet handlar om att knyta samman Västra Götaland med hållbara resor och förbättrad tillgänglighet. Resandet med kollektivtrafik har ökat ytterligare efter pandemin och ligger nu på cirka 90 procent av nivån före pandemin. Den samlade andelen gång, cykel och kollektivtrafikresor uppgår till 40 procent vilket är i nivå med trafikförsörjningsprogrammets mål. Målet bedöms bli uppnått för 2023.

Kulturålet handlar om kultur för ökad inkludering, bildning och tillit. Målet väntas uppnås för 2023. Västra Götalandsregionens egna verksamheter har haft en bra inledning på året där publiken till stor del har återvänt efter pandemin. Även muséerna har haft ett bra år och antalet besökare under sommaren ökade med 30 procent jämfört med förra året. Kulturstrategin för Västra Götaland har reviderats och varit på remiss inför beslut i regionfullmäktige under hösten.

Inom hälso- och sjukvården introducerades efter valet en ny politisk organisation med nya nämnder och ansvar. Det första målet om medicinsk kvalitet och organisatorisk effektivitet ligger kvar på prognosen att det delvis kommer vara uppnått vid årets slut. Sjukhusen arbetar med att öka kvalitet, patientsäkerhet och fler vårdplatser samtidigt som de behöver effektivisera sina flöden. Som ett led i detta har Skaraborgs sjukhus beslutat om förändrad utbudsstruktur, bland annat inom akutsjukvården.

Målet för invånarnas tillgänglighet till den vård de behöver kommer inte att uppnås och ligger långt ifrån den lagstadgade vårdgarantin. Till första besök är väntetiden oförändrad medan den har försämrats till behandling. Sjukvården har utmaningar med att remissinflödet fortsätter öka, nivån på disponibla vårdplatser medför överbeläggningar och slutenvården belastas på vissa sjukhus av att antalet vård dagar för utskrivningsklara patienter ökat markant. Det tredje hälso- och sjukvårdsmålet bedöms uppnås 2023 och avser att primärvården ska vara den naturliga ingången. Öppetiderna har fortsatt att utökas och de digitala alternativen är fler och mer tillgängliga. Många nyckeltal visar goda siffror men tyvärr uppnås inte vårdgarantin för första linjen avseende barn och unga med psykisk ohälsa som innebär rätt till medicinsk bedömning inom tre dagar för ett nytt eller försämrat hälsoproblem.

Inom medarbetarperspektivet finns två mål som båda bedöms bli delvis uppnådda. Det första handlar om attraktiva arbetsplatser och förbättrad karriär och kompetensutveckling. Det pågår flera satsningar på modeller för att stödja kompetensförsörjning men också stöd till chefer och breddinförande av projektet Mentorskap i Senior kompetens. Det avslutande målet handlar om att säkra behovet av återhämtning och avlastning. Det är idag drygt 1 000 fler medarbetare än motsvarande period föregående år. Under hösten införs kraven på 11 timmars dygnsvila och under året anger de flesta att personalen haft möjlighet till fyra veckors sammanhängande semester.

Ekonomiskt utfall och prognos

Koncernens underliggande resultat uppgår för delåret till -1 038 miljoner kronor. Till detta läggs en jämförelsestörande post som avser värdeförändring av finansiella placeringar på 1 112 miljoner kronor. Koncernen redovisade delårsresultat efter finansiella poster är därför 74 miljoner kronor. Resultatet avviker positivt mot budget med 552 miljoner kronor men är 1 670 miljoner kronor sämre än motsvarande period föregående år.

Verksamhetens intäkter är betydligt lägre efter de senaste årens riktade statsbidrag för hantering av pandemins effekter men högre än budget. På kostnadssidan är personalkostnaderna mycket högre än föregående år vilket beror på höjda pensionskostnader, löner och inhyrd personal. Det är stora procentuella ökningarna av kostnaderna till följd av högre inflation, bland annat avseende läkemedel, lokal och energi samt övriga kostnader. Skatteintäkterna ökar till följd av en stark arbetsmarknad. Årets resultat prognostiseras till -1 800 miljoner kronor vilket är 86 miljoner kronor bättre än budget.

Sjukhusens samlade delårsresultat uppgår till -1 423 miljoner kronor men budgetavvikelsen är -1 815 miljoner kronor. Sammantaget har sjukhusens prognos satts till -2 444 miljoner kronor. Revisorskollegiet noterar att samtliga sjukhus har stora underskott till följd av ökade kostnader. Det tar tid för beslutade åtgärder att få effekt men de omfattar stora delar av verksamheten och innebär även strukturella förändringar. Från regionen samordnas arbetet i Regional ledning för en ekonomi i balans med syfte att öka den ekonomiska effekten av föreslagna åtgärder. Styrelsen för Närhälsan och Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden lämnar negativa prognoser medan Västtrafik AB och Regionstyrelsen prognostiserar överskott. Investeringarna är fortsatt höga och väntas bli 6 000 miljoner kronor för år 2023.

Revisorernas bedömning

Revisorerna får i delårsrapporten ett tillräckligt underlag för att bedöma prognosen för måluppfyllelsen av regionfullmäktiges prioriterade verksamhetsmål. Delårsrapporten visar dock att endast tre av tio prioriterade mål väntas uppnås, sex mål endast delvis väntas uppnås och ett inte väntas uppnås. Ekonomin har vänt från höga intäkter under ett antal år i samband med pandemin till höga kostnader för pensioner och inflation. Den ekonomiska prognosen visar på ett underskott i likhet med budget. Regionen har bedömt att de kraftigt ökade pensionskostnaderna inte kan hanteras för 2023 och 2024. De finansiella målens utfall och prognos saknas i årets delårsrapport så revisorerna har inte haft möjlighet att bilda sig en uppfattning. Revisorerna anser inte att delårsboks slutet ger tillräcklig information för att bedöma sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter på kort och lång sikt. Det medför att revisorerna inte kan bedöma om delårsrapporten visar på god ekonomisk hushållning eller ej.

Räkenskaperna har i delårsboks slutet översiktligt granskats av upphandlade revisionsbyråer utan väsentliga avvikelser för regionen.

Revisorerna har i samband med granskningen inte funnit något som tyder på att Västra Götalandsregionens delårsrapport 2023-08-31 inte är upprättad i enlighet med lagens krav, god redovisningssed och gällande riktlinjer.

Vänersborg den 26 oktober 2023

På uppdrag av revisorskollegiet

Krister Stensson
Ordförande

Vivi-Ann Nilsson
Vice ordförande